

[Gade]

åbenheden i Europa ved at sige: Ja, måske ét hus, men to etager. Rørende er ordet.

Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge om, er vel ikke dybt seriøst – men det mener jeg heller ikke den del af indlægget fra CD's ordfører var – men det er: når Reagan skal have den her tak for starten, glemte hr. Duetoft så ikke takken til Nancy Reagans astrolog?

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg ved ikke, om det var astrologens, Nancy Reagans eller præsidentens skyld, at politikken blev sådan. Det må de jo klare internt i det hus. Jeg kan kun glæde mig over resultatet og over, at præsident Reagan førte en politik, der førte til, at Østlandene var nødt til at bøje af og komme ind i en analyse, der var langt mere imødekommende over for os, end den var før.

Og så beklager jeg meget, at hr. Gade ikke hørte efter, hvad jeg sagde i en anden del af mit indlæg, det, der forhåbentlig var lidt mere seriøst. Jeg har nemlig ikke sagt, at man ikke måtte røre sikkerhedspolitikken. Nej, jeg har talt om, at vi skulle have afbalancerede nedrustninger, og at vi samtidig skulle sikre os, at vores forbindelse over Atlanten er sikker. Der er altså forskel på at skulle føre tilbagetrukne tropper fra Ural frem til Østeuropa og at skulle føre dem fra Norfolk eller et andet sted i USA over Atlanten til Vesteuropa. Der er altså lige en geografisk forskel, der gør, at vores alliance er mere sårbar end den anden, og det er i al stilfærdighed det, jeg gjorde opmærksom på, at den sårbarhed er vi nødt til at kompensere ved at sige, at forbindelseslinjerne over Atlanten må være usvækkede.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil gerne begynde med at takke udenrigsministeren for en overordentlig grundig og fin redegørelse. Vi kan helt tilslutte os de intentioner, der lægges frem i redegørelsen.

Vi oplever i disse måneder en overordentlig dramatisk, men også løfterig udvikling i Sovjetunionen og dele af Østeuropa, en udvikling, som måske ikke alene indebærer en begyndende opløsning af Sovjetunionen i dens nuværende form, men efter alt at dømme også afslutningen på 40 års fast sovjetisk greb om Østeuropa og dermed Europas politiske, økonomiske og kulturelle spaltning.

Et af de grundlæggende økonomiske dogmer, der øjensynlig står for fald, er den centralistiske planøkonomi. Alt tyder på, at det sovjetiske militærs beslaglæggelse af kolossale økonomiske ressourcer har spillet en afgørende rolle for Gorbatjovs dristige sikkerhedspolitiske nytænkning og initiativer.

De første konkrete resultater af denne åbning over for NATO-landene har vi jo allerede set, f.eks. INF-traktaten og rammeaftalerne for nedrustning på det strategiske og konventionelle område.

De to centrale politiske dogmer, der nu antastes åbenlyst fra mange sider i Sovjetunionen og de østeuropæiske lande, er de kommunistiske partiers ledende rolle i samfundsudviklingen og Sovjetunionens ledende rolle i den socialistiske verden. Det er med andre ord både de kommunistiske partiers legitimitet og Sovjetunionens lederrolle, der nu anfægtes åbenlyst.

Sikkerhedspolitisk indebærer udviklingen i Øst store muligheder, men også risici. Ganske vist tyder alt på, at Gorbatjov og hans støtter har et fast greb om udenrigs- og sikkerhedspolitikken, og at de er indstillet på at gå ganske langt i retning af afspænding og nedrustning. Men det er samtidig en udbredt opfattelse blandt sovjetkendere, at de reformvenlige kræfter i Sovjetunionen endnu kan blive udmanøvreret af en række faktorer, f.eks. de mere konservative kræfter i det enorme kommunistiske partibureaukrati, militæret og en befolkning, som er utålmodig over de åbenbare mangler på konkrete resultater af perestrojkapolitikken.

Derfor er det af vital betydning for vor fælles fremtid, at de mange positive kontakter mellem Øst og Vest på det sikkerhedspolitiske område udnyttes til at gennemføre markante styrkerekonditioner på såvel det atomare som det konventionelle område, baseret på principperne om gensidighed og styrkebalance.

Og her er jo et af de spørgsmål, der aktualiserer sig, Tysklandsspørgsmålet. Spørgsmålet er ganske vist ikke officielt aktuelt, men i trit med, at grundlaget for opretholdelsen af en selvstændig østtysk statsdannelse synes at smuldre, aktualiseres spørgsmålet om de fremtidige relationer mellem de to Tysklænder og deres rolle i det nye Europa, der aftegner sig. Er en genforening mulig, realistisk, ønskelig i en overskuelig fremtid? Skal det politiske initiativ i denne sag overlades til de to Tysklænder, eller bør an-